

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA GRANOLLERS

Butlletí d'Informació i Activitats

Núm. 185 Extraordinari 5a Mostra de Cinema de Muntanya "Els tres últims problemes dels Alps"

c/ Corró, 10 - 08400 GRANOLLERS

Publicació per als socis i per a les entitats excursionistes

Texts:

Jordi Icart
Joan Mundet
Albert Estapé
Josep Gargallo
Teresa Ventura

Fotografies:

Maure Luis
Joan Mundet
Marisol Bolsa
Anderl Heckmair
Los Alpes Suïzos,
El Oberland Bernés

Portada:

Anderl Heckmair

Traduccions:

Teresa Ventura

L'Agrupació Excursionista de Granollers està associada a les Federacions següents:

- D'entitats excursionistes de Catalunya.
- Nacional Camping Caravaning.
- Catalana d'esquí.
- Catalana d'espeleologia.

La finançament d'aquest butlletí és a càrrec del Capítol de Butlletí de pressupost general d'aquesta agrupació. La seva distribució és gratuïta.

Dipòsit Legal: B-3851-1976
Impressió: Gràfiques Garrell
Fotocomposició: Mercè Buñ

Coordinació: Joan Mundet
Maure Luis
Alfons Garcia

EDITORIAL

"V Mostra de Cinema de Muntanya"

Tots els que ens heu acompanyat al llarg dels quatre anys que a Granollers s'ha parlat de "vuit mils" haureu pogut fruit, com nosaltres, d'unes jornades inoblidables en companyia dels nostres herois de joventut.

El primer objectiu de les Mostres de Cinema de Muntanya s'havia complert amb un èxit total. Es van portar a Granollers pel·lícules i protagonistes de totes les ascensions als 14 pics de més de 8.000 metres de la terra. Una fita històrica que estem molt orgullosos d'haver assolit junt amb tots els amics i companys que dia rera dia omplien la sala d'actes del Cercle Cultural de la Caixa de Granollers, entitat amb la qual vam poder iniciar les primeres Mostres.

Aquest any, doncs, calia canviar de contingut i d'escenari per a la realització de la V Mostra de Cinema de Muntanya. De l'Himàlaia vam passar als Alps i dels vuitmils, a les grans parets nord.

El primer convidat ha estat una persona entranyable, com tots el que ens han acompanyat. Ens ha fet posar la carn de gallina durant les explicacions de la 1a ascensió de la cara nord de l'Eiger l'any 1938. Modest i senzill, Anderl Heckmair es va mostrar com un més entre nosaltres. Amb ell vam poder gaudir de les primeres imatges d'aquella històrica ascensió, com la pel·lícula dels anys 30 de les primeres ascensions a la paret nord dels Grands Jorasses.

Dues projeccions que ens van omplir de joia i que amb gran il·lusió recordarem. Amb els seus 86 anys i acompanyat sempre de la seva esposa Trudel, encara avui dia realitza excursions tot passejant per les muntanyes del seu país, Polònia.

Que li duri molts anys aquesta força i esperit que sempre l'acompanya. Nosaltres des d'aquí li hem fet aquest petit i merescut homenatge de què sens dubte és mereixedor.

Volem que quedi constància del nostre agraïment, per la seva col·laboració a la V Mostra de Muntanya "Els tres últims problemes dels Alps", a les entitats: Direcció General de l'Esport de la Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Granollers, Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, Illa Esports.

V Mostra de Cinema de Muntanya "Els tres últims problemes dels Alps"

(ANDERL HECKMAIR)

L'any 1989 vam finalitzar, amb la III Mostra de Cinema de Muntanya, el cicle monotemàtic dedicat a les primeres ascensions als 14 vuit mils de la terra, de les quals vam poder veure, durant tres edicions (1987-88 i 89), els documents originals d'aquelles mítiques primeres ascensions mundials, moltes vegades de la mà dels mateixos protagonistes com: John Hunt, Walter Bonatti, Jeanne Franco, Sepp Jöchler, Albert Egger, Kurt Diemberger, Andy Kauffman i Fritz Moravec. (Vegeu VÈRTEX núm. 132 novembre-desembre 1989).

Acte de presentació de la Mostra i d'ANDERL HECKMAIR

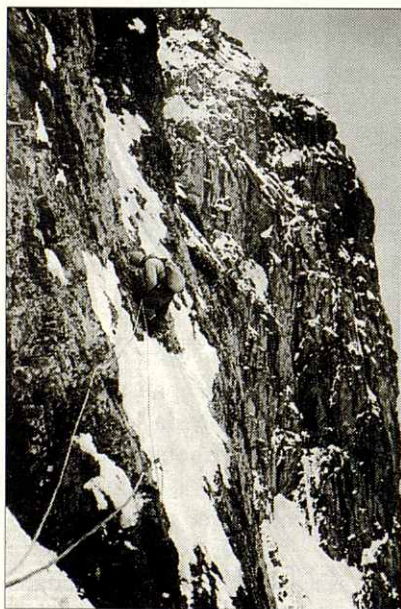
L'any passat, a la IV Mostra, va ser homenatjat el gran alpinista polonès Jerzy Kukuczka, un dels dos únics alpinistes del món que han aconseguit assolir els 14 vuit mils (l'altre és Reinhold Messner) i que tenia confirmada la presència a Granollers abans dels seu accident mortal a la paret del Lhotse. Per a aquest homenatge vam gaudir de la companyia de la vídua de Kukuczka, Celina Kukuczka i també de la d'uns dels més grans representants de l'alpinisme polonès, Krzystof Wielicki.

Per aquesta V Mostra, hem volgut canviar d'escenari, hem deixat l'Himàlaia i hem anat als Alps. Per aquesta ocasió, hem tingut el goig, l'emoció i el privilegi de tenir aquí amb nosaltres el gran alpinista alemany ANDERL HECKMAIR, el cap de

cordada de la primera i llegendària escalada a la paret nord de l'Eiger el 24 de juliol de 1938. Vam fer la presentació d'aquesta figura de l'alpinisme, els dos històrics alpinistes catalans, Josep Manel Anglada i Jordi Pons, els quals van ser els primers catalans que van aconseguir escalar la mítica paret, a l'estiu de 1964, 26 anys després que Anderl Heckmair, Ludwing Vörg, Heinrich Harrer i Fritz Kasparek ho aconseguissin.

Per fer la traducció de la conferència d'Anderl Heckmair vam disposar d'un traductor de luxe, el gran escalador Heinz Pokorski el qual, formant cordada amb Josep Cerdà, havia fet moltíssimes primeres de gran categoria a Montserrat i d'altres indrets de Catalunya. Pokorski té també diverses vies als Alps i va formar part del primer intent català a la paret nord de l'Eiger, l'any 1962, amb Anglada, Pons i Guillamon. D'amistosa rivalitat entre les cordades Cerdà-Pokorski i la no menys famosa Anglada-Guillamon va fer història i va generar la més extensa activitat portada a cap a nivell de cordades cap allà els anys 50 i 60. Pokorski, encara en actiu com els seus companys, forma part de l'elit de l'escalada a Catalunya.

La Mostra va tenir dues sessions; la primera, molt emotiva, va ser dedicada a la paret nord de l'Eiger amb les explicacions d'Heckmair i les diapositives originals, en blanc i negre, d'aquella heroica escalada de l'any 1938.

ANDERL HECKMAIR
a la paret nord de l'Eiger, 1938

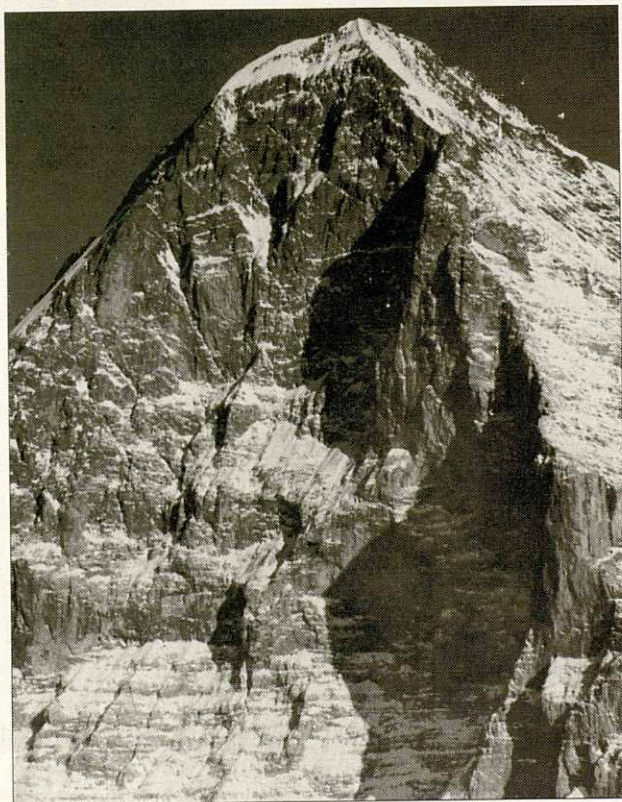

A. HECKMAIR I W. VÖRG
al peu de la cara nord de l'Eiger, 1938

La segona sessió va estar dedicada als primers intents a la paret nord de les Grands Jorasses per allà els anys 30 d'algun dels quals Anderl Heckmair va ser protagonista. Va ser, però, en l'any 1935 que els alemanys Rudolf Peters i Martin Maier la van escalar per primera vegada. Però la seva ruta, que no passa per l'esperó Croz, no mena al cim principal, i a l'esperó de la Pointe Walker. L'any 1938, els italians Ricardo Cassin, Ugo Tizzoni i Gino Esposito, passaven la frontera pel coll del Géant, baixaven pel vessant francès del massís del Mont Blanc i s'aturaven al refugi Requin. Tres nits després bivaquejaven dalt el cim de l'esperó Walker després d'haver aconseguit la primera ascensió per la via directa a la cara nord de les Grands Jorasses.

Per a il·lustrar la conferència d'Heckmair van veure una magnífica i sensacional pel·lícula de Gerhard Baur, basada en aquesta apassionant història.

... continua

Cara nord de l'Eiger

Anderl Heckmair

A. Heckmair va néixer a Munic l'any 1906. L'any 1929 va passar l'examen de tècnic en jardineria de l'Escola Superior de Jardineria de Weihestephan. Quan era jove feia espectaculars ascensions al Wilden Kaiser i a les serralades de Wetterstein, Karwendel i també a les Dolomites. Al 1933 va ser guia de muntanya i d'esquí. Al 1938 va fer la 1a ascensió, junt amb els companys Vörg, Harrer i Kasperek, de la mundialment espectacular cara nord de l'Eiger. Durant 15 anys ha estat entrenador de guies de muntanya al Club Alpinista Alemany. Ha estat 20 anys assessor i guia de la institució Bayerischen Jugendherbergswerk, la qual també li demanà que fes uns cursos d'ascensions alpinístiques. Gràcies a la seva iniciativa, l'any 68 es va

A. HECKMAIR a la cara nord de l'Eiger, 1938

crear l'Associació Professional de Guies de Muntanya i Esquí d'Alemanya. A. Heckmair ha estat el primer representant d'aquesta associació i actualment n'és el president honorífic. Agències privades, expedicions i viatges han portat aquest guia tan popular per molts països d'arreu del món. Des de fa molts anys les seves guies sobre botànica i geologia al voltant d'Oberstdorf són una atracció interessant i estimada pels turistes. A la seva vida privada, tan sols fa un turisme suau juntament amb Trudel, la seva esposa, i es va passejant per les muntanyes de la seva pàtria. A. Heckmair ha estat honorat amb el "Bundesverdenkruzes am Bande".

HISTORIAL ALPINÍSTIC D'ANDERL HECKMAIR

Les primeres excursions i escalades són al Wilden Kaiser, amb un amic del seu germà, i al Karwendel, ja tot sol.

Tot seguit s'entrena intensament al Klettergarten, on coneix els millors escaladors.

1928 Fa la paret nord del Laliderer amb Ludwig Graminger.

Es fa soci del club Alpi Hochempor i de la secció "Bayerland" del Club Alpi Alemany, i coneix Leo Ritter, Hans Brehem i Walter Stösser.

1930 Amb Hans Brehm fa la 5a escalada a la Civetta, via Solleder.

Amb Hans Brehm fa la 2a escalada a la Sass Maor, via Solleder.

- Amb Hans Brehm repeteix l'Espigolo del Velo de la Madona.
A la paret est del Totenkirchl, coneix Gustl Kröner.
- 1931 Amb Gustl Kröner fa la 6a escalada de la paret sud del Drusenfluh. (els intents 2 4, 6. 8, suposen la mort dels escaladors, ells fan el 10).
Primers intents a la cara nord de les Grandes Jorasses.
1a escalada directa a la cara nord dels Grandes Charmoz.
Intent de la integral de Peuterey (fins Dames Anglaises).
- 1932 A l'Atlas del Marroc escala amb en Gustl Kröner
- 1933 Aprova l'examen de guia de muntanya a Innsbruck.
Treballa de guia a les Dolomites (Catinacio).
El seu amic Gustl Kröner mor a la paret nord del Cerví intentant la 2a escalada, amb Walter Stösser.
- 1934 Nous intents a la nord de les Grandes Jorasses amb Martin Maier i Ludwig Steinauer; també Rudolf Peters i Haringer que, després d'abandonar, cau i es mata.
- 1935 Entrenant-se per les Grandes Jorasses amb Hans Lucke, es trenca el turmell.
El 28-29 de juny Rudolf Peters i Martin Maier fan la 1a escalada a la cara nord de les Grandes Jorasses.
Primer intent a la nord de l'Eiger de Karl Sedlmayr i Max Mehringer, que hi

El grup a la tornada del cim H.HARRER, F. KASPAREK, A. HECKMAIR i W. VÖRG

perden la vida.

- 1936 Nou intent a la nord de l'Eiger de Toni Kurz i Andreas Hinterstoisser de Berchtesgarden, i de Rainer i Angerer, d'Innsbruck, que moriren en el descens. Amb Theo Erbenheck fa la 17a escalada a la nord de la Cima Grande de Lavadero, via Comici-Dimai, (1a sense bivac).
- 1937 Intenten la nord de l'Eiger i abandona pel mal temps, amb Leo Lösch. Després de fer la 2a a la nord del Grand Fiescherhorn, via Welzenbach, Hias Rebistch, d'Innsbruck i Wigerl Vörg de Munich intenten i abandonen la nord de l'Eiger; són els primers a sortir-ne vius.
- 1938

ANDERL HECKMAIR, comentant la primera escalada directa a la cara nord dels GRANDS CHARMOZ, any 1931

Amb Wigerl Vörg s'entrena al Wilden Kaiser, per la cara est.

El juny, Bartolo Sandri i Mario Menti, moren a la nord de l'Eiger.

El 22, 23 i 24 de juliol. Fritz Kasperek, Heini Harrer, Wigerl Vörg i Anderl Heckmair aconsegueixen la primera escalada a la nord de l'Eiger.

- 1951 Amb Hermann Koellensperger, fa l'esperó Walquer de les Grandes Jorasses els dies, 2, 3, 4 i 5 d'agost.

I després...

Ha estat viatjant per tot el món, ha recorregut les muntanyes cremades pel sol del Sahara fins al Ruwenzori. Ha travessat el país dels nòmades de Lapònia, ha estat al Karakorum, a la cordillera Blanca dels Andes del Perú, a les muntanyes de Mèxic, EUA i Canadà; ha fet tresc al Nepal, Austràlia i al Japó.

Visita al Jardí Botànic de Blanes i Tossa

No és el primer muntanyenc que gràcies al cinema de muntanya ens visita i s'interessa pel nostre país, la seva geografia, la seva gent, etc.

Hem tingut la sort de poder acompanyar JONH HUND al Montseny, WALTER BONATTI a les Agudes, l'ANDRY KAUFFMAN a Montserrat, etc.

Realment, al seu costat, et sents petit i insignificant en sentir les explicacions de les expedicions d'exploració dutes a terme, i gaudir amb aquestes imatges. Tot conversant t'adones que salvant les distàncies, existeixen punts en comú entre ells i nosaltres. La forma d'estimar la muntanya, per exemple, coincidència en punts de vista sobre l'activitat, etc.

T'adones que aquesta paraula excursionisme que de vegades ens sembla molt de casa és també extrapolable a muntanyencs de fora de les nostres contrades. Enguany hem convidat HECKMAIR i esposa, i una de les sortides previstes aquest cop no va ser anar a la muntanya. Vam visitar el jardí botànic de Blanes sota un dia de pluja suau, però persistent. Quina llàstima! Va ser la primer paraula que li vam dirigir tan bon punt els vam passar a recollir a l'hotel. No patiu, respongué ell (en alemany) trobarem menys gent i estarem més tranquils. Lògicament ho va endevinar. No hi havia ningú. Van poder contemplar les plantes i els arbres sense noses i en silenci. En comentava que ell, al revés de moltes persones, té com a ofici el que va iniciar com a hobby. Ens explica tot caminant, que al seu poble, la seva entitat organitza un tipus de sortides socials a muntanya en què la botànica hi té un paper important.

Mentre ens explica tot això anem resseguint la multitud de caminets d'aquest magnífic jardí on som ara, davant el mirador cap al mar. Continua plovent però la tranquil·litat és l'element que destaca per sobre els altres.

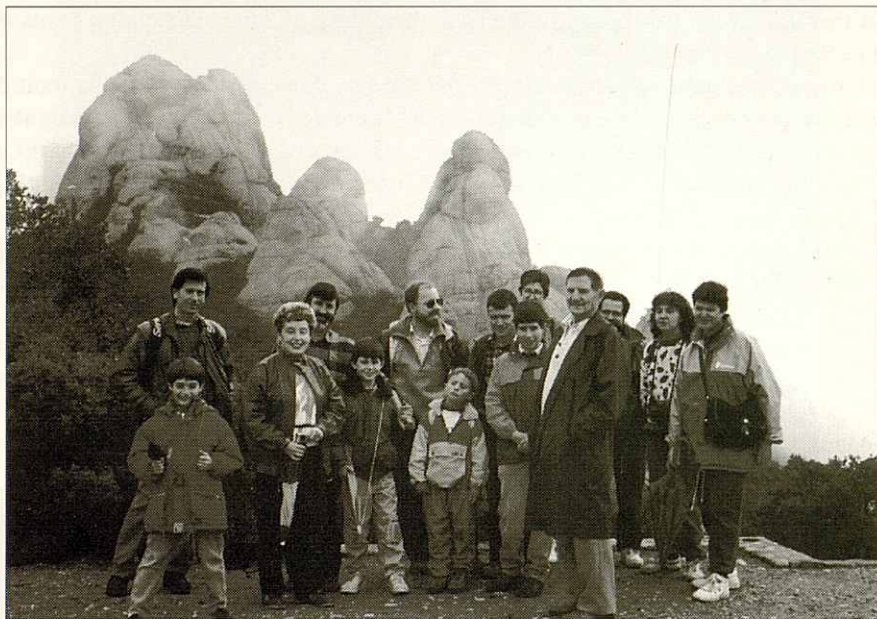
És un record que nosaltres no olbidarem fàcilment i sobretot t'adones que els "muntanyecs" tenim més coses de les que pensem en comú.

Jardí botànic de Blanes

Excursió a Montserrat

Com cada any, arriba el dia de dur els nostres il·lustres convidats a visitar la nostra muntanya, a veure allò que molts ja vénen preparats per conèixer, perquè n'han llegit coses, n'han vist fotografies,... Avui, la màgia, aquesta mena d'imant que té, la roca montserratina i que atrau les mans, o fins i tot els peus dels himalaiencs que ens han visitat i que no s'han pogut estar de tocar-la com si fos una mena de cos estrany que calia palpar per tal de conèixer; aquesta màgia, doncs, veurem si també atrau les mans del gran vencedor de la paret més popular dels Alps.

Excursió a peu per Montserrat

La veritat és que el dia no es presenta massa bé. Està ennuvolat i això és mala sort, pensem, perquè el paisatge es prou espectacular com per haver de conformar-se que s'amagui darrera les boires. Per acabar-nos d'animar, de camí ens plou. A ells no els sap massa greu, però. "Així no hi hauria tanta gent." I com que a ells no els altera com a nosaltres, mediterranis, això de caminar sota la pluja...

Decidim de pujar amb l'aeri, d'una banda per fer l'excursió més agradable, i de l'altra per estalviar-nos l'enrenou de cotxes a dalt. Sembla, però, que els núvols s'aguanten, tot el que ens fa és una roina menuda i a estones, i la boira, tapant i

destapant les roques, ens en dóna una visió ben especial. A Sant Joan comencem la passejadeta fins al mirador. El camí és agradable, aquí ja no hi ha gaire gent, i entre tots (avui som una bona colla) anem explicant coses a la Trudel, que ella té cura d'anar-li repetint, a ell. La Panxa del Bisbe, la Prenyada, el Cavall Bernat,... provoquen admiració, un somriure,...

Com a tots, també, al gran conqueridor de l'Eigernordwand li ha calgut posar els dits en contacte amb la roca, com una mena de salutació a la muntanya. Aquesta vegada, però, no només la roca atrau les mirades d'aquests que l'acaben de conèixer. Com a bons estudiosos de la vegetació, arbustos, plantes i plantetes criden la seva atenció tot sovint, a la vegada que ens en demanen els noms, o ens expliquen els que ells els donen allà al seu país.

Al mirador decidim donar el passeig per acabat, no volem fer-los dinar gaire a deshora, encara que ells diguin que s'adapten. Fem una visita ràpida al recinte, diuen que no els cal entrar al monestir. Ens diuen que no són gens simpatitzants de passions i fanatismes, i es donen per satisfets visitant la muntanya i sabent que a l'església hi ha una imatge que és la patrona d'aquest país.

Com que anem d'hora, no ens hem d'esperar gens a la fonda, i fins i tot estem tranquils, sense gaire enrenou, i podem gaudir d'una estona de conversa ben distesa, mentre ens preguntem, una vegada més si el secret de l'aparent salut i vitalitat d'aquestes persones d'edat tan avançada no serà aquesta frugalitat que practiquen. Tots ens hem manifestat d'acord que no cal menjar tres plats a cada àpat, però tots caiem sempre a la temptació d'afartar-nos.

La tornada pensem fer-la voltant Montserrat, de manera que puguin tenir una perspectiva de tot el massís. I en sortir, tenim l'agradable sorpresa de veure que el cel s'ha aclarit i fa un solet ben bonic. El circuit resulta, doncs, esplèndid. A les sis, ens acomiadem dels Heckmair a la porta de l'hotel, un cop ben aclarida l'hora de demà per anar al Montseny. Ens fa l'efecte que s'ho han passat bé.

Excursió al Montseny

El dilluns dia 6 vam fer una curta excursió al Montseny pujant al Turó de l'Home per baixar després cap a Sant Marçal amb la finalitat de contemplar la magnífica panoràmica que des d'allí es pot veure sobre el massís de les Agudes i turó de l'Home i la vall de la Tordera. Tot seguit vam devallar cap a Santa Fe per veure el magnífic audiovisual sobre les quatre estacions al Montseny a Can Casades.

Finalment vam baixar cap a Arenys per acabar el dia veient el port i la subhasta del peix.

Visita a Barcelona

El dia 7 d'abril d'enguany, a les 9 del matí, teníem jo i la meva muller el goig de recollir, a l'hotel on s'estaven, el matrimoni Heckmair, Anderl i Trudel, per acompanyar-los a una ràpida visita a la ciutat comtal. Allà se'ns afegí el meu pare, barceloní de tota la vida i bon coneixedor d'alguns dels indrets més genuïns de la ciutat.

Aviat ens trobem endinsant-nos pels seculars carrerons del barri gòtic i contemplant les solemnes pedres de la Catedral, el Palau Reial, el Palau de la Generalitat o de l'Ajuntament. Ens adrecem cap a les Rambles i entrem a la Boqueria que és un dels llocs més interessants per veure. Realment els satisfà la contemplació d'aquell agombolament de parades amb aquell bé de Déu de fruites peixos, carns, verdures i mil productes de la més estimable qualitat, i vertader regal per als sentits dels aimants de la bona taula. Queden meravellats de la gran varietat i la magnífica presentació del conegudíssim mercat.

A mig matí tirem Rambles amunt i de bell nou les parades de flors i ocells atrauen especialment la seva atenció. Aviat comencem a adonar-nos del tarannà dels nostres especials convidats: ella, dona de notable cultura, s'interessa per totes i cadascuna de les singularitats que s'ofereixen als seus ulls; és xerraire i malgrat la dificultat de l'idioma no es cansa de preguntar de manera que la conversa no decau mai. Ell encara és ben bé l'home que va ser capaç, ara fa més de cinquanta anys, de superar per primera vegada la part nod de l'Eiger: tossut, tenaç, feréstec, incansable, poc amic d'aglomeracions, més avesat a les parets fosques i fredes de les muntanyes que als formiguers humans, home a qui, en un moment donat, crida més l'atenció una flor o un colom que la més imponent obra arquitectònica o l'invent més ultimodern o inversemblant.

Al cap de poc som al passeig de Gràcia on ens reatrem davant la casa

Hospital de Sant Pau

Batló. Veiem la Pedrera i altres característics edificis del Modernisme barcelonès i no triguem a asseure'ns a una bona taula d'un excel·lent restaurant. Oh! tot seguit entenem perquè a Alemanya no hi ha "Boqueries"! Perquè ja fa temps que s'haurien arruïnat!

És evident que al nostre home el satisfà més una espècie de "toscanos" que compra mig d'estranguis a Suïssa que el millor plat de l'excel·lent cuina d'un bon restaurant barceloní.

Després d'un recés i una estona de descans ens dirigim a l'hospital de Sant Pau, davallem per l'avinguda de Gaudí i visitem el temple de la Sagrada Família.

Una pluja inoportuna ens obliga a arrecerar-nos i mentre prenem el te, el cafè o la copa de brandi, continuem la tertúlia. Al cap d'una bona estona, inesperadament, l'establiment on som s'omple de gent amb el consegüent xivarri. Immediatament l'Anderl s'aixeca i surt a fora prefereix prendre la pluja que continua caient inalterablement.

Cap al vespre ens dirigim al Centre Excursionista de Catalunya, visita quasi obligada donada la representativitat de l'Entitat com també la singularitat de la seva seu social. Crec que entenen el que signifiquen aquelles columnes romanes que hi ha entrant a la dreta. Intentem fer unes pinzellades entenedores de les característiques especials que marquen el nostre excursionisme: aquelles columnes, aquella biblioteca, aquells arxius en són una mostra palpable.

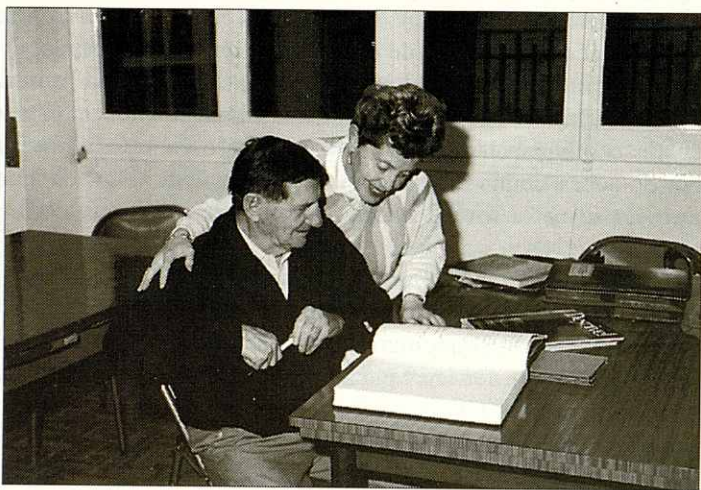
Cansats, però satisfets, els deixem, no pas d'hora, a l'hotel on s'allotgen. D'una manera ràpida, però ben aprofitada han pogut fer-se una idea del que és Barcelona, una ciutat de què havien sentit parlar molt, però on no havien estat mai.

Avinguda de Gaudí, al fons la Sagrada Família

Visita a la seu de l'Agrupació

Amb la finalitat d'acomiar els nostres il·lustres visitants es va preparar un berenar a la Sala d'Esbarjo de l'Agrupació.

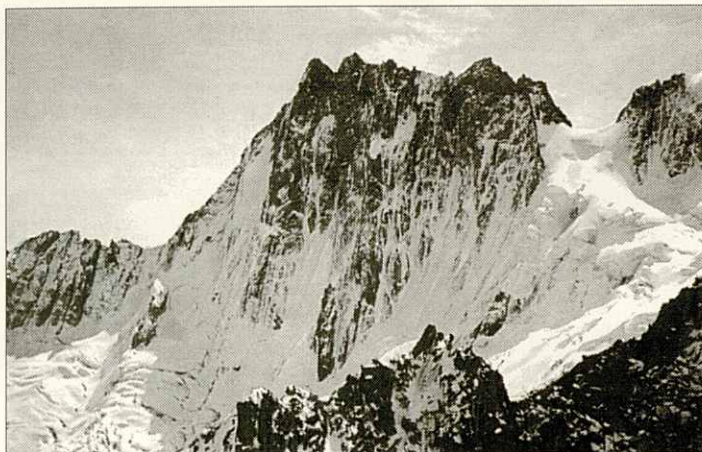
ANDERL HECKMAIR després de signar el llibre d'honor de l'Agrupació

Durant el berenar

Projecció i cloenda

Per il·lustrar l'Història de les primeres tentatives d'escalada a la Paret Nord de les Grandes Jorasses d'algunes de les quals ANDERL HECKMAIR n'havia estat protagonista, va triar-ne la pel·lícula realitzada en 16mm per GERHARD BAUR titulada DER WEG IST DAS ZIEL: DIE GRANDES JORASSES NORDWAND.

Cara Nord de les Grandes Jorasses

A. HECKMAIR I HERMAN KÖLLENSPERGER any 1951 a la tornada de la seva ascensió en el refugi LESCAUX

